

Μικρά κράτη, μεγάλες Προεδρίες: τρεις βασικές ικανότητες

Η βιβλιογραφία για τις Προεδρίες του Συμβουλίου της ΕΕ έχει διαμορφώσει σαφή τυπολογία ανάλογα με το μέγεθος του κράτους. Τα μεγάλα κράτη διαθέτουν πλούσιους διοικητικούς πόρους, αλλά είναι συχνά ύποπτα για χρήση της Προεδρίας προς εξυπηρέτηση εθνικών συμφερόντων. Τα μικρά κράτη αντιμετωπίζουν διαρθρωτική ασυμμετρία πόρων – αλλά, όπως έχει τεκμηριωθεί¹, αναπτύσσουν ξεχωριστές ικανότητες που μπορούν να μετατραπούν σε δυσανάλογη επιρροή.

Σύμφωνα με σχετική ανάλυση², η Προεδρία «μπορεί να μετατραπεί σε κανονιστική ισχύ μέσω της δυνατότητας προώθησης νέων ιδεών και εννοιολογικών πλαισίων» – ένα εργαλείο ιδιαίτερα κατάλληλο για κράτη που προτιμούν την πειθώ αντί του εξαναγκασμού. Η σχετική βιβλιογραφία³ αποτύπωσε αυτή τη λογική στην έννοια του «*smart state*»: μικρά κράτη που μεγιστοποιούν την επιρροή τους μέσω διαδικαστικής εμπειρογνώσιας, συναίνεσης και αξιοπιστίας.

Πριν από την ανάληψη της Προεδρίας, η αναλυτική εκτίμηση για την Προεδρία της Κύπρου⁴, ταύτιζε τρεις βασικές ικανότητες που θα καθόριζαν την επιτυχία της:

Honest broker leverage: η ικανότητα να λειτουργεί ως αξιόπιστος αμερόληπτος διαμεσολαβητής στα δύσκολα αρχεία – ιδίως στο ΠΔΠ – χτίζοντας αμοιβαία εμπιστοσύνη τόσο με τους συνεισφέροντες όσο και με τους αποδέκτες κονδυλίων.

Representation (Euro-Med connectivity): η αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της Κύπρου ως φυσικής γέφυρας μεταξύ Ευρώπης και Νότιας Γειτονίας, για να επανισορροπήσει η ευρωπαϊκή ατζέντα προς τη Μεσόγειο και τον αραβικό κόσμο.

Reputational transformation: η μετάβαση της Κύπρου από «*problem-holder*» – χώρα που φέρει ανοιχτό ζήτημα κατοχής – σε «*solution-broker*», κράτος με αξιοπιστία, εμπειρογνώσια και ικανότητα να προσφέρει λύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο απολογισμός που ακολουθεί εξετάζει κατά πόσο αυτές οι τρεις ικανότητες επαληθεύτηκαν στην πράξη.

Ένα εξαιρετικά απαιτητικό γεωπολιτικό περιβάλλον

Η Κυπριακή Προεδρία ανέλαβε καθήκοντα την 1η Ιανουαρίου 2026 σε ένα από τα πλέον ταραχώδη τοπία που έχει βιώσει η Ένωση. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία συνεχιζόταν αμείωτη. Η μεταατλαντική σχέση παρέμενε κλονισμένη λόγω αβεβαιότητας για τις αμερικανικές εγγυήσεις ασφαλείας. Η σύγκρουση μεταξύ Ισραήλ/ΗΠΑ και Ιράν, η οποία ξέσπασε κατά τον δεύτερο μήνα της Προεδρίας, επιδρούσε άμεσα στις τιμές ενέργειας και τις εφοδιαστικές αλυσίδες. Σε αυτό το πολλαπλό και αλληλοτροφοδοτούμενο σοκ, η Κύπρος ανέλαβε για δεύτερη φορά, μετά το 2012, τα ηνία της εναλλασσόμενης Προεδρίας.

¹Bunse, S., *Small States and EU Governance: Leadership through the Council Presidency* (Palgrave Macmillan, 2009). Tallberg, J., “The power of the presidency”, *Journal of Common Market Studies* 42(5), 2004, 999–1022. Tallberg, J., *Leadership and Negotiation in the European Union* (Cambridge University Press, 2006).

²Bengtsson, R., Elgström, O. & Tallberg, J., “Silencer or amplifier? The EU Presidency and the Nordic Countries”, *Scandinavian Political Studies* 27(3), 2004, 311–334.

³Grøn, C.H. & Wivel, A., “Maximizing influence in the EU after the Lisbon Treaty”, *Journal of European Integration* 33(5), 2011, 523–539.

⁴Κιττή, Κ., “Cyprus Presidency of the Council of the European Union: Three Core Competencies”, *Cyprus Forum*, 12.2025, <https://cleopatrakitti.com/blog/cyprus-presidency-of-the-council-of-the-european-union-three-core-competencies> (πρόσβαση 30.06.2026).

Πέντε πυλώνες, ένα αφήγημα αυτονομίας

«Από την πρώτη στιγμή, η Κυπριακή Προεδρία έθεσε πέντε πυλώνες προτεραιοτήτων και εργάστηκε ακούραστα, με στοχοπροσήλωση, ώστε να επιτύχει ουσιαστικά και απτά αποτελέσματα σε όλους αυτούς τους τομείς προτεραιότητας: από την άμυνα και την ασφάλεια, έως την ανταγωνιστικότητα, τη διεύρυνση, τα δικαιώματα των πολιτών και το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Μέσα από τη στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και όλα τα κράτη μέλη, οικοδομώντας συναινέσεις, και με αποφασιστικότητα, πετύχαμε σημαντικές συμφωνίες, ξεμπλοκάραμε νομοθετικούς φακέλους που παρέμεναν σε εκκρεμότητα επί χρόνια και προωθήσαμε περίπλοκους φακέλους αλλά καθοριστικής σημασίας για το μέλλον της Ευρώπης. Παραδώσαμε απτά αποτελέσματα για το ευρωπαϊκό μας οικοδόμημα και για τους Ευρωπαίους πολίτες. Για μια “Αυτόνομη Ένωση. Ανοιχτή στον Κόσμο.”»

Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, Ιούνιος 2026⁵

Υπό το σύνθημα «Μια αυτόνομη Ένωση. Ανοιχτή στον Κόσμο», η Προεδρία δόμησε το πρόγραμμά της γύρω από πέντε αλληλένδετους πυλώνες: αυτονομία μέσω ασφάλειας και αμυντικής ετοιμότητας· ανταγωνιστικότητα· εξωστρέφεια· αξιακή συνοχή· και διαπραγμάτευση του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ) 2028–2034. Το αφήγημα δεν ήταν τυχαίο: σε εποχή που η Ευρώπη αδυνατεί να βασίζεται απόλυτα στην αμερικανική στρατηγική σκέψη, η ανάγκη για ενδογενή ισχύ κατέστη επιτακτική.

Κύρια παραδοτέα της Προεδρίας

Σε επίπεδο όγκου εργασίας, η Κυπριακή Προεδρία ανέλαβε προς διαχείριση περίπου 250 νομοθετικούς και πολιτικούς φακέλους⁶. Σύμφωνα με τον επίσημο απολογισμό της Προεδρίας⁷, περισσότερα από 120 εξ αυτών οδηγήθηκαν σε συγκεκριμένο αποτέλεσμα – συμφωνία, γενική προσέγγιση, διαπραγματευτική εντολή ή συμπεράσματα Συμβουλίου – έως τα τέλη Ιουνίου, ποσοστό που υποδηλώνει αξιοσημείωτη παραγωγικότητα δεδομένης της πολυπλοκότητας της συγκυρίας.

Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) 2028–2034. Στις 11 Ιουνίου 2026, η Προεδρία κυκλοφόρησε το πρώτο ολοκληρωμένο Nego Box με συγκεκριμένες αριθμητικές τιμές – πρωτοφανές για αυτό το στάδιο των διαπραγματεύσεων. Η πρόταση προβλέπει μείωση 2% (€32,8 δισ.) σε σχέση με την πρόταση της Επιτροπής, φτάνοντας τα €1,73 τρις., με τις περικοπές να κατανέμονται κυρίως στο Ταμείο Ανταγωνιστικότητας και στο σκέλος εξωτερικής δράσης, ενώ η Πολιτική Συνοχής διατηρείται ουσιαστικά ανέπαφη – με μάλιστα πρόσθετη ενίσχυση €5 δισ. για κράτη μέλη με κατά κεφαλήν εισόδημα κάτω του 90% του ενωσιακού μέσου όρου⁸. Η επιλογή αυτή, αν και ευθυγραμμισμένη με τις θέσεις της ευρύτερης ομάδας χωρών συνοχής στην οποία ανήκει και η ίδια η Κύπρος, παρουσιάστηκε από την Προεδρία ως αντικειμενική ανάγνωση των δεδομένων του προηγούμενου ΠΔΠ, όπου η Συνοχή ήταν το μοναδικό κονδύλι με πραγματική μείωση. Οι Πρόεδροι Costa και von der Leyen χαρακτήρισαν το αποτέλεσμα ισχυρή βάση για πολιτική συμφωνία έως τέλος 2026.

Διεύρυνση. Η Προεδρία επέτυχε την επίσημη έναρξη ενταξιακών Clusters για Ουκρανία και Μολδαβία στις 16 Ιουνίου 2026, άρση πολύχρονης αδράνειας λόγω ουγγρικού βέτο. Παράλληλα, κινητοποιήθηκε η διαδικασία για Μαυροβούνιο και Αλβανία. Ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης χαρακτήρισε τα αποτελέσματα «ιστορικά ορόσημα».

⁵Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, Δελτίο Τύπου, 06.2026.

⁶European Economic and Social Committee, “CURRENT AFFAIRS: Start of the Cyprus Presidency 2026”, EESC News & Media, <https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/articles/current-affairs-start-cyprus-presidency-2026> (πρόσβαση 30.06.2026).

⁷Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, Αποτελέσματα Κυπριακής Προεδρίας ανά σύνθεση Συμβουλίου (έως 26.06.2026), Λευκωσία, 2026.

⁸“MFF 2028-2034 – Cyprus Presidency unveils Negotiating Box with figures clearly leaning in favour of ‘Friends of Cohesion’”, Europe Daily Bulletin No. 13886, AGENCE EUROPE, 12.06.2026, <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/13886/1/...> (πρόσβαση 30.06.2026).

Υποστήριξη Ουκρανίας. Εξασφαλίστηκε δανειακό πακέτο €90 δισ. για τις ουκρανικές ανάγκες έως το 2027 και υιοθετήθηκε το 20ό πακέτο κυρώσεων κατά Ρωσίας/Λευκορωσίας.

Εσωτερική αγορά. Υπογράφηκε ο Οδικός Χάρτης «One Europe, One Market» για ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς έως το 2027, μαζί με πρόοδο σε νομοθετικά αρχεία κανονιστικής απλοποίησης, ιδίως για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Διακηρύξεις. Στο περιθώριο των Συνόδων Κορυφής, η Προεδρία εξασφάλισε τρεις σημαντικές κοινές διακηρύξεις: την «Μία Ευρώπη, Μία Αγορά» – Οδικός Χάρτης (Απρίλιος), την «Ευρώπη για τον Πολιτισμό, Πολιτισμός για την Ευρώπη» (Ιούνιος), και τη Διακήρυξη Λευκωσίας για την εκπαίδευση ναυτικών και τη συμμετοχή γυναικών στη ναυτιλιακή βιομηχανία – η τελευταία αξιοσημείωτη ως παράδειγμα ενσωμάτωσης της ισότητας φύλου στην τομεακή πολιτική.

Τεχνολογία και ανταγωνιστικότητα. Η Προεδρία κατέγραψε σημαντικά παραδοτέα στον ψηφιακό και κανονιστικό χώρο. Ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις για τον κανονισμό TN στο πλαίσιο του Digital Omnibus – ένα από τα πιο χρονοευσταθισμένα αρχεία της Προεδρίας – καθώς και τρία επιπλέον πακέτα απλοποίησης (αμυντική ετοιμότητα, ΜΜΕ, χημικές ουσίες). Εγκρίθηκε η μεταρρύθμιση του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα, η πιο ουσιαστική εκσυγχρονιστική κίνηση στον χώρο αυτό των τελευταίων δεκαετιών. Επιπλέον, επιτεύχθηκε συμφωνία για επέκταση υποστήριξης πέρα από τις ΜΜΕ σε εταιρείες υψηλής ανάπτυξης (scale-ups), με ταυτόχρονη προώθηση της «ψηφιακής εξορισμού» αρχής για μείωση γραφειοκρατίας.

Άμυνα. Πρωτοστάτησε η διερεύνηση πρακτικής εφαρμογής του Άρθρου 42(7) ΣΕΕ (ρήτρα αμοιβαίας άμυνας), εν μέσω γενικευμένης αναθεώρησης των ευρωπαϊκών αμυντικών δεσμεύσεων.

Η Μέση Ανατολή ως κόμβος της Κυπριακής Προεδρίας

Ένα από τα πλέον πρωτότυπα επιτεύγματα ήταν η συμμετοχή αρχηγών κρατών του αραβικού κόσμου στις ευρωπαϊκές διεργασίες. Κατά την άτυπη Σύνοδο Κορυφής της 23–24 Απριλίου 2026 στην Αγία Νάπα και τη Λευκωσία – πρώτη σε κυπριακό έδαφος – οι 27 ηγέτες της ΕΕ συνεδρίασαν σε εργαζόμενο γεύμα με εκπροσώπους της Αιγύπτου, της Ιορδανίας, του Λιβάνου, της Συρίας και του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου. Η Προεδρία υποστήριξε ρητά την εφαρμογή του Ψηφίσματος 1701 του ΣΑ ΟΗΕ και καλωσόρισε την απόφαση της Λιβανικής κυβέρνησης του Μαρτίου 2026 να απαγορεύσει τη στρατιωτική δράση της Χεζμπολάχ – θέτοντάς το ως προϋπόθεση για την αποδέσμευση ουσιαστικής ευρωπαϊκής στήριξης προς τη Βηρυτό. Αυτή η πολιτική στάση απέκτησε συγκεκριμένη έκφραση στο εργαζόμενο γεύμα της Αγίας Νάπας, όπου η συμμετοχή του Λιβάνου μαζί με Αίγυπτο, Ιορδανία, Συρία και ΣΣΚ, και η εν συνεχεία υποδοχή της εκχειρίας Ισραήλ–Λιβάνου από τους ηγέτες της ΕΕ, σηματοδότησε βήμα προς την ανάδειξη της ΕΕ ως ενεργού εταίρου στη σταθεροποίηση του Λιβάνου.

Η επιλογή αντικατοπτρίζει ακριβώς τη δεύτερη βασική ικανότητα που είχε εκτιμηθεί εκ των προτέρων. Σε πλήρη εξέλιξη της σύγκρουσης Ισραήλ/ΗΠΑ–Ιράν, με άμεσες επιπτώσεις στις τιμές ενέργειας και τη ναυσιπλοΐα, η Κύπρος αξιοποίησε τη γεωγραφική της θέση ως φυσικού συνδέσμου. Η «Νέα Συμφωνία για τη Μεσόγειο» και ο Διάδρομος IMEC παρείχαν το θεσμικό πλαίσιο για μια δέσμευση ουσίας – όχι απλώς τελετουργικής συμπερίληψης. Κατά τη διάρκεια της Προεδρίας, η Κύπρος λειτούργησε ενεργά ως γέφυρα μεταξύ Ινδο-Ειρηνικού, Κόλπου και Ευρώπης στο πλαίσιο του IMEC: μια ιστορική επίσκεψη στο Νέο Δελχί οδήγησε στη σύσταση ομάδας «Friends of IMEC» από κράτη μέλη της ΕΕ, ενώ παράλληλα υψηλού επιπέδου δέσμευση με τα ΗΑΕ ενίσχυσε τις συνδέσεις Κόλπου–Ευρώπης.

Αξιολόγηση: και οι τρεις ικανότητες επαληθεύτηκαν

Ο απολογισμός επιβεβαιώνει και τις τρεις εκτιμήσεις που είχαν διατυπωθεί εκ των προτέρων. Η Κύπρος λειτούργησε ως honest broker στο ΠΔΠ, ευθυγραμμίζοντας θέσεις 27 κρατών μελών και παραδίδοντας το πρώτο Nego Box με πραγματικές αριθμητικές τιμές. Αξιοποίησε την Euro-Med connectivity της μέσω της Συνόδου Κορυφής Αγίας Νάπας, εισάγοντας για πρώτη φορά αρχηγούς αραβικών κρατών σε επίσημες ευρωπαϊκές διεργασίες. Και, στο επίπεδο της φήμης, πραγματοποίησε τη μετάβαση από problem-holder σε solution-broker – ισχυροποιώντας ταυτόχρονα τη θέση της στο Κυπριακό μέσω της ενισχυμένης ευρωπαϊκής εμπιστοσύνης.

Ιδιαίτερης αναλυτικής βαρύτητας τυγχάνει η διαχείριση του τριγώνου Κύπρος–Τουρκία–ΕΕ κατά τη διάρκεια της Προεδρίας. Σε ένα γεωπολιτικό περιβάλλον όπου η Άγκυρα επιδίωκε στενότερη σύνδεση με το αμυντικό κονδύλι SAFE, η Λευκωσία επέλεξε μια προσεκτικά σταθμισμένη πορεία: διατήρησε ανοιχτούς τους διαύλους επικοινωνίας με την Τουρκία, προσκαλώντας τον Πρόεδρο Ερντογάν και τον ΥΠΕΞ Φιντάν στις διαβουλεύσεις του Απριλίου, χωρίς ωστόσο να αμβλύνει τις θεσμικές της θέσεις επί του

Κυπριακού – οι οποίες παραμένουν αναπόσπαστα συνδεδεμένες με την κατοχή κυπριακού εδάφους και τις συνεχιζόμενες παραβιάσεις διεθνούς δικαίου εκ μέρους της Τουρκίας. Η ισορροπία αυτή δεν στόχευε στον αποκλεισμό της Τουρκίας, αλλά στη διατήρηση ενός λειτουργικού πλαισίου διαλόγου (Ευρωτουρκικού) εντός των ορίων που θέτει η ευρωπαϊκή νομιμότητα. Το αποτέλεσμα ενίσχυσε την αξιοπιστία της Κύπρου ως honest broker εντός της Ένωσης, χωρίς αυτό να σημαίνει υποχώρηση επί ζητημάτων αρχής. Η εξέλιξη αυτή αποκτά πρόσθετη σημασία στο παρόν στάδιο: η ανανεωμένη προσπάθεια του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για επανέναξη διαπραγματεύσεων επί του Κυπριακού θα μπορούσε να ωφεληθεί από ένα ευρύτερα εποικοδομητικό κλίμα στις ευρωτουρκικές σχέσεις, το οποίο θα διευκόλυνε ενδεχόμενους μελλοντικούς διαύλους απευθείας επικοινωνίας Λευκωσίας–Άγκυρας, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας στην οποία και η ίδια η ΕΕ διατηρεί ενεργό ρόλο. Η αντίθεση με την ταυτόχρονη απόφαση της Τουρκίας να αποκλείσει την Κύπρο από τις προπαρασκευαστικές διαβουλεύσεις για το COP είναι αποκαλυπτική: η Λευκωσία επέλεξε να διατηρήσει την ευρύτερη ευρωπαϊκή της στάση – μια αυτοσυγκράτηση που ενίσχυσε περαιτέρω την αξιοπιστία της εντός της Ένωσης και ανέδειξε τον ρόλο της ΕΕ ως αναντικατάστατου εγγυητή σε κάθε μελλοντική διαδικασία διευθέτησης.

Όρια και προκλήσεις

Η συνολική εικόνα, ωστόσο, δεν είναι απαλλαγμένη από επιφυλάξεις. Σε επίπεδο εσωτερικής ανθεκτικότητας, η ίδια η Κύπρος βρέθηκε εκτεθειμένη στις συνέπειες της σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή – μεταξύ άλλων μέσω περιστατικών που ανέδειξαν κενά στην πολιτική προστασία και την έγκαιρη προειδοποίηση – υπενθυμίζοντας τη γεωγραφική ευαλωτότητα του νησιού. Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη σε αυτές τις στιγμές έτυχε αντικρουόμενων αξιολογήσεων: ενώ ορισμένοι παρατηρητές έκριναν την αντίδραση της Ένωσης ως μετρημένη – εγείροντας ευρύτερα ερωτήματα για το πόσο αποτελεσματικά η ΕΕ στηρίζει κράτη μέλη σε γεωγραφικά εκτεθειμένη θέση, ακόμη και όταν αυτά κατέχουν τον θεσμικό πυρήνα της – άλλοι επεσήμαναν την ταχύτητα και ευελιξία με την οποία οι ευρωπαϊκοί θεσμοί συντόνισαν την ανταπόκρισή τους, τονίζοντας τον ουσιαστικό χαρακτήρα της στήριξης που παρεσχέθη. Στο ίδιο πλαίσιο, η περιοχή ανέδειξε εκ νέου τη θεσμική ιδιαιτερότητα που συνεπάγεται η παρουσία των βρετανικών Περιοχών Κυρίαρχων Βάσεων στο έδαφος της Δημοκρατίας – ζήτημα που, χωρίς να αφορά άμεσα το έργο της Προεδρίας, ανέδειξε εκ νέου τα όρια συντονισμού μεταξύ εθνικής, ενωσιακής και διμερούς αρμοδιότητας σε στιγμές περιφερειακής έντασης. Το σύνολο αυτών των πιέσεων – εθνική έκθεση σε πόλεμο εν εξελίξει, ζητήματα κυριαρχίας στο ίδιο της το έδαφος, και ταυτόχρονη άσκηση του ρόλου του honest broker σε ευρωπαϊκό επίπεδο – συνέθεσε μια πρωτοφανώς απαιτητική δοκιμασία ισορροπιών για την Κυπριακή Προεδρία, η οποία κλήθηκε να διαχειριστεί την ευρωπαϊκή ατζέντα ενώ η ίδια η εθνική της εδαφική και θεσμική πραγματικότητα δοκιμαζόταν. Ότι η Λευκωσία κατόρθωσε να διατηρήσει αξιοπιστία και συνοχή σε αυτό το περιβάλλον ενισχύει, αντί να αποδυναμώνει, την επιχειρηματολογία περί smart state διαχείρισης.

Σε επίπεδο πολιτικής ατζέντας, η κλιματική διάσταση παρουσιάζει μια πιο σύνθετη εικόνα. Ενώ το πρόγραμμα της Προεδρίας παρέμεινε σχετικά σιωπηλό ως προς τη μελλοντική αναθεώρηση του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών και τη συνοχή του CBAM με την ευρύτερη βιομηχανική πολιτική απανθρακοποίησης – ένα θεσμικό κενό που απόκειται στην Επιτροπή και όχι στην Προεδρία να καλύψει – η Κύπρος προέβη σε μια ιδιαίτερη συνεισφορά μέσω της ατζέντας ασφάλειας του νερού και υδροδιπλωματίας. Η ανεπίσημη σύνοδος Διευθυντών Ύδατος και Θαλάσσιας Πολιτικής της ΕΕ στην Πάφο (17-19 Ιουνίου 2026), που προώθησε συζητήσεις για αφαλάτωση, επαναχρησιμοποίηση ύδατος και Water Academy initiative, αντικατόπτρισε μια πρωτοβουλία Προεδρίας για την ανάδειξη της ανθεκτικότητας του νερού ως στρατηγικής ευρωπαϊκής προτεραιότητας – ιδιαίτερα κατάλληλη για τη γεωγραφική πραγματικότητα της Κύπρου και για την ευρύτερη Μεσόγειο, που αντιμετωπίζει αυξανόμενη έλλειψη ύδατος λόγω κλιματικής αλλαγής.

Αξίζει επίσης η επισήμανση ότι η Κυπριακή Προεδρία ευνοήθηκε στη διεύρυνση και από εξωγενείς πολιτικές εξελίξεις, ιδίως από το αποτέλεσμα των ουγγρικών εκλογών του Απριλίου 2026, το οποίο διευκόλυνε την άρση του μακρόχρονου αδιεξόδου στις ενταξιακές διαδικασίες Ουκρανίας και Μολδαβίας – μια ευνοϊκή σύγκλιση συγκυρίας και στρατηγικής που ενίσχυσε περαιτέρω τα αποτελέσματα της Προεδρίας.

Στρατηγική σύνθεση

Η συνολική αποτίμηση παραμένει θετική, και επιβεβαιώνει το αναλυτικό πλαίσιο με το οποίο οροθετήθηκε αυτή η ανάλυση. Η Κυπριακή Προεδρία 2026 κατέδειξε ότι ο ρόλος του honest broker δεν προϋποθέτει σιωπή επί ζητημάτων εθνικής σημασίας, αλλά την ικανότητα να αναδεικνύονται αυτά με τρόπο εμπράκτο, διπλωματικά συγκρατημένο και συμβατό με τη θεσμική αμεροληψία – όπως ακριβώς συνέβη με την επιλογή της ημικατεχόμενης Αγίας Νάπας ως τόπου της πρώτης Άτυπης Συνόδου Κορυφής σε κυπριακό έδαφος. Η Euro-Med connectivity, αντίστοιχα, δεν παρέμεινε γεωγραφική αφαίρεση αλλά μετουσιώθηκε σε θεσμικό κεκτημένο, με την ένταξη αρχηγών του αραβικού κόσμου στις ευρωπαϊκές διεργασίες. Και η μετάβαση από problem-

holder σε solution-broker δοκιμάστηκε σκληρά – από τον πόλεμο στη Μέση Ανατολή έως τα ζητήματα κυριαρχίας στο ίδιο της το έδαφος – χωρίς ωστόσο να ανατραπεί.

Για μια μικρή χώρα με μεγάλη γεωστρατηγική εμβέλεια, στη συγκεκριμένη γεωπολιτική συγκυρία, η Κυπριακή Προεδρία 2026 αποτέλεσε ίσως την πιο ουσιαστική θεσμική της συνεισφορά από την ένταξή της στην ΕΕ το 2004 – και μια πειστική επιβεβαίωση της θεμελιώδους αρχής της Ένωσης: ότι ο θεσμικός ρόλος μιας χώρας δεν καθορίζεται από το γεωγραφικό ή πληθυσμιακό της μέγεθος, αλλά από τη στρατηγική σαφήνεια, τη διπλωματική πειθώ και τη θεσμική αξιοπιστία με τις οποίες ασκεί την ευθύνη που της αναλογεί.

Τι νέο προσθέτει;

Η νέα Agenda για την Καταπολέμηση της Τρομοκρατίας της Ε.Ε. σηματοδοτεί μια ουσιαστική αναβάθμιση της προσέγγισης της Ένωσης απέναντι στις εξελισσόμενες απειλές. Η Προστασία, για πρώτη φορά, διαχωρίζεται σε δύο ξεχωριστούς πυλώνες – στον κυβερνοχώρο και στο φυσικό περιβάλλον – αναδεικνύοντας τη στρατηγική έμφαση που δίνει η Ε.Ε., στο πλαίσιο της ProtectEU, στην ολοκληρωμένη ασφάλεια των πολιτών και των υποδομών. Παράλληλα, οι διεθνείς συνεργασίες, που προηγούμενα αποτελούσαν οριζόντια διάσταση των στρατηγικών, καθιερώνονται πλέον ως διακριτός πυλώνας, αντανακλώντας την ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας με εταίρους σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο foresight και στις αναδυόμενες τεχνολογίες, ενσωματώνοντας μια λογική εμπροσθοβαρούς σχεδιασμού και έγκαιρης αναγνώρισης των νέων και εξελισσόμενων απειλών. Η Agenda προβλέπει επίσης ειδική φροντίδα για τους ανηλίκους, αναδεικνύοντας τη σύνδεση της ριζοσπαστικοποίησής τους με άλλες μορφές βίας, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη στοχευμένων προληπτικών δράσεων.

Επιπλέον, η διασύνδεση της τρομοκρατίας με άλλες μορφές εγκλήματος και τις υβριδικές απειλές καθιστά σαφή την ανάγκη για ολιστικές και συντονισμένες απαντήσεις σε όλα τα επίπεδα. Η Agenda περιλαμβάνει επίσης συγκεκριμένες χρηματοδοτικές προβλέψεις για την ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, ενισχύοντας την ικανότητα της Ε.Ε. να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και πολύπλοκο περιβάλλον απειλών.

Συνολικά, η νέα ProtectEU Counterterrorism Agenda αντικατοπτρίζει μια σύγχρονη, ολοκληρωμένη και προσαρμοστική στρατηγική, ικανή να αντιμετωπίσει με συντονισμένο και εμπροσθοβαρή τρόπο τις τρομοκρατικές προκλήσεις του σήμερα και του αύριο.